

شخصیت زن

از نگاه اسلام تا واقعیت امروز

نویسنده: حسن الصفار

مترجم: محمد غفوری فر

www.ketab.ir

سرشناسه: صفار، حسن موسی، ۱۹۵۶-م.

عنوان قرارداد: شخصیه‌المرأة، فارسی

عنوان و نام پدیدآور: شخصیت زن: (از نگاه اسلام تا واقعیت امروز) / نویسنده حسن الصفار؛ مترجم محمد غفوری‌فر؛ به سفارش دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان خراسان شمالی.

مشخصات نشر: بجنورد: در قلم، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ص: ۵/۱۴×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۹۵-۹-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۳۹] - ۱۴۴: همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: زنان در اسلام

موضوع: زنان در قرآن

شناسه افزوده: غفوری‌فر، محمد، ۱۳۶۵ - مترجم

شناسه افزوده: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران. فرماندهی نیروی انتظامی استان خراسان شمالی. دفتر تحقیقات کاربردی

رابطه بندی کسره: ۱۳۲۰/۷۳۰/۱۷۲/۷۳۰ BP۲۳۰

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۰۰۱

شماره کتابت ملی: ۴۰۱۱

شخصیت زن

ویراسته: حسن الصفار

مترجم: محمد غفوری‌فر

صفحه آرای: انتشارات در قلم (حمید رضازاده)

جلد: دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان خراسان شمالی

ناشر: انتشارات در قلم

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۹۵-۹-۲

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۸۵۰۰ تومان

به سفارش دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان خراسان شمالی

تلفن تماس: ۰۹۳۵۳۴۶۳۹۱۴

Dor.Ghalam.Pub@gmail.com

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه منجم
۹.....	مقدمه مؤلف
۱۳.....	زن و برتری‌ها
۱۵.....	تفاوت‌ها و برتری‌ها
۱۹.....	زمینه‌های پیشرفت زنان
۲۱.....	حق برتری جویی زنان
۲۴.....	نمونه‌هایی از زنان پیشگام و برتر
۳۰.....	زنان و فقاها
۳۵.....	زن و دین‌شناسی
۴۰.....	زن و رقابت علمی
۴۶.....	زن و علوم دینی
۵۳.....	زنان و اجتهاد
۵۵.....	زنان برگزیده در قرآن
۶۰.....	زن و پیامبری
۶۴.....	فاطمه زهرا مادر مؤمنان

۶۹.....	زن و اقتدار.....
۷۳.....	شخصیت زن
۷۴.....	رویارویی با چالش‌ها.....
۷۶.....	به خاطر تربیت صحیح.....
۷۷.....	نیرنگ و گمراهی.....
۷۹.....	نامیابی در روابط.....
۸۰.....	رابطه زن و اقتدار.....
۸۲.....	معنی ح.....
۸۶.....	افراط و سست‌گیری.....
۹۱.....	عوامل اقتدار.....
۹۷.....	زن و حق استیفای حقوق.....
۱۰۰.....	ضعیف شمردن زن.....
۱۰۸.....	جایگاه زن در اسلام و واقعیت کشورهای اسلامی.....
۱۱۰.....	فعال سازی برنامه‌های اسلام.....
۱۱۲.....	زنان و حق قانون‌گذاری.....
۱۲۳.....	مادری، وظیفه‌ای متعالی.....
۱۲۸.....	ساخت فرهنگی و شناختی.....
۱۲۹.....	آموزش رفتار و اخلاق.....
۱۳۱.....	مادران برجسته.....
۱۳۳.....	برترین وظیفه.....
۱۳۹.....	منابع.....

مقدمه مترجم

از دیرباز دیدگاه‌ها و محرات مختلف و بعضاً اشتباهی درباره‌ی شخصیت زن و مسائل مرتبط با آن رسد داشت، ولی با درخشش سپیده‌دمان اسلام، یک نقطه عطف و تحولی تاریخی در نوع نگاه به زن و تعیین موقعیت و جایگاه وی در جامعه انسانی ایجاد شد و سبب معرفی شخصیت زن آن‌گونه که باید گردید، بنابراین چه‌بسا شناخت شخصیت زن از دیدگاه اسلام در عصر حاضر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کتاب حاضر نوشته حسن موسی الصفار است که به بیان نکات متعددی از نگاه اسلام درباره‌ی شخصیت زن پرداخته و به تفاوت‌ها و تمایزهایی که در دنیای امروز با معیارهای اسلامی روی داده، توجه می‌کند و چه‌بسا در تبیین شخصیت زن، رویکرد جدیدی را در پیش گرفته که در کتاب‌های دیگر مرتبط به زنان، کمتر به آن توجه شده است.

لذا با توجه به اهمیت که شخصیت زن و مسائل مرتبط با آن در طول تاریخ

داشته، طرحی برای ترجمه این کتاب تهیه و تنظیم و در واحد تحقیقات نیروی انتظامی خراسان شمالی طرح شد و با مساعدت رئیس این واحد تحقیقاتی، جناب سرگرد نامور این اثر ترجمه گردید تا از یک سو نوع نگاه اسلام به زن و مسئله حجاب و همچنین تمایزهای واقعیت امروز با نوع نگاه اسلام مورد ارزیابی قرار دهد و از سوی دیگر زمینه تحقیقات کاربردی در این حوزه فراهم و موجبات ارتقای فرهنگ حجاب و عفاف را فراهم آورد.

در این باره سرگرد لازم می دانم از جناب سرگرد نامور رئیس واحد تحقیقات نیروی انتظامی خراسان شمالی که با بزرگواری و روحیه علمی بالای خود، به پیشنهاد اینجانب درباره ی ترجمه این کتاب، نظر مساعدت ابراز داشتند و از دوست عزیزم جناب آقای مشیرزاده که ویراستاری این اثر مدیون زحمات ایشان است و همچنین از سایر عزیزانی که به نوعی در بهبود این اثر یاری ام نموده اند سپاسگزاری می نمایم و از خداوند توفیق ایشان را خواستارم.

محمد غفوری فر

شهریور ۹۴

مقدمه

سیمای واقعی زن را حسین بار در وجود مادری دلسوز یافتم که تا آخرین لحظه زندگی اش عشق و مهربانی را از من دریغ نکرد و برای خوشبختی فرزندان و خدمت به همسر، زندگی ای آکنده از رنج و سختی را سپری کرد. او همچون دیگر مادران سال‌های گذشته، سختی‌ها را با لب‌های بی‌غرنجی را متحمل شد که این مسئله در میان طبقه‌ی تهیدست و کم درآمد بیشتر به چشم می‌خورد.

و نیز آن سیمای واقعی را در وجود همسری پرهیزگاری دیدم که تمام زندگی و وجودش را به من ارزانی داشت و در شرایط بسیار یار و یاور من گذراند و رنج دوری و دلتنگی غربت و سختی رویارویی با مشکلات و خطرهای جان خرید. خداوند به من پنج دختر و یک پسر ارزانی داشت که با مهربانی، ادب و پشتکارشان در راه تحصیل علم و دانش، زندگی مرا سرشار از شادی و سرور کردند.

تا اینکه حس احترام و بزرگ داشتن انسانیت و کرامت زن و برکات فراوان وجودش در ذهنم نقش بست و در اعماق وجودم ریشه دواند.

پس از بررسی جایگاه زن در متون دینی، او را شایسته‌ترین موجود برای احترام و تقدیر یافتم.

روزی شخصی نزد رسول اکرم (ص) آمد و پرسید: شایسته‌ترین فرد برای تکریم و احترام کیست؟

«فرمودند: ادرت. گفت: پس از مادر چه کسی؟

فرمودند: مادر. بار دوم گفت: سپس چه کسی؟

فرمودند: مادر. بار سوم گفت: مد از او چه کسی؟

فرمودند: مادر. بار چهارم گفت: سپس چه کسی؟

فرمودند: پدرت.»^۱

روایات ما بر این نکته تأکید دارد که بهشت عظمی و بزرگی‌اش زیر پای زن - مادر است. چنانچه در حدیثی از پیامبر (ص) روایت شده است که ایشان فرمودند: «بهشت زیر پای مادران است.»^۲

و نیز در حدیثی دیگری می‌فرماید: «بهترین فرزندان، دختران هستند.»^۳ و نیز از ایشان روایت شده است که: «زنان حقیقتاً نیمه‌ی گمشده‌ی

۱ - القشیری: التیساوری، مسلم بن الحجاج، صحیح مسلم، حدیث رقم ۲۵۴۸

۲ - الهندی: علی المتقی، کنز العمال، حدیث رقم ۴۵۴۳۹

۳ - المجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۹۱

مردان اند»^۱.

نظر به واقعیت‌های جامعه مرا بسیار متعجب ساخت، زیرا که در گستره‌ی وسیعی از جامعه‌ی ما نشانه‌های اجحاف در حق زن و نادیده انگاشتن حقوق و نقش او و نیز سرکوب توانایی‌های و استعدادهایش به فراوانی به چشم می‌خورد. بدتر اینکه، اجحاف و ظلم نسبت به زنان به نام دین انجام می‌شود، حال آنکه آیات قرآن و روایات صریح معصومین بر منزلت زن و تساوی او با مرد در انسانیت، بندگی خداوند، تعال، آبادانی زمین، بهره‌مندی از نعمت‌های طبیعی، برپایی حق و عدالت گستره‌ی شایسته‌ی بهره‌مندی از ثواب خداوند و ورود به بهشت الهی تأکید دارد.

همه‌ی این مسائل نادیده گرفته می‌شود و از روایات بدون سند و یا غیرقابل اعتماد، استفاده می‌شود تا در حاشیه قرار دادن زن، نگاه خفت‌بار و تحقیرانه به او توجیه شود.

انگیزه‌ی من از بررسی موضوع زن در احادیث و ا- لای متعددی، بیان درک و فهم خود از نوع نگاه اسلام به زن و موقعیت او در مناسبات و قوانین اسلام است و همچنین سعی دارم برخی از تصورات و اقدامات اشتباه در مورد زن را مورد نقد و ارزیابی قرار دهم و زنان را بر اساس آیات قرآن کریم و سنت نبوی به جنبش و تکاپو دعوت کنم تا منزلت شایسته و نقش پیشین خود را در خدمت به

دین و جامعه بدست آورند.

این گفتار کوتاه و ناچیز نتیجه‌ی احادیث و سخنرانی‌های است که آن‌ها را به صورت مقالاتی پراکنده منتشر کرده‌ام. اینک آن مقالات در قالب کتابی تدوین یافته و در پیش روی شما خواننده‌ی گرامی قرار گرفته است.

اینجانب از قبل بر این نکته واقف بودم که به سبب اهمیت موضوع زن در جامعه و احترام فزاینده‌ی دیدگاه‌ها و مواضع، ممکن است برخی از آراء و نظرات موجود در این کتاب را برخی صاحب‌نظران نپذیرند و از دید ایشان جای بحث و تبادل نظر داشته باشد.

اما بهترین راه برای رسیدن به بلوغ فکری و متبلور سازی اندیشه‌ها و دستیابی به دیدگاهی درست و صحیح، طرح مسائل بحث برانگیز و مناقشه آمیز است.

و من الله التوفیق و علیه الإلتکال

حسن بن موسی الصفار

۱۴۲۳ / ۲ / ۱ هـ